
REDACTIONEEL

Hoed u! Er waart een zorgwekkende tendens over het land die collectiviteit en georganiseerde solidariteit aan banden gaat leggen. Schuldhulpverlening wordt aangepakt want wie schulden maakt moet daar zelf maar voor opdraaien. Die auto voor de deur voor een bijstandsgerechtigde is toch onzin? Gaan wij van onze belastingcenten de kilometers vergoeden voor iemand die ook nog eens LCD-tv heeft, maar niet in staat is de huur op te brengen? En waarom zou je nog langer de polis betalen voor een risico dat je niet loopt? Laat kansarmen daar zelf maar voor opdraaien! Het zal niet lang meer duren voordat de Maakbaarheid er op zal toezien dat wie ziek is, medicijnen krijgt en de rest moet niet zeuren maar moet aangepakt worden. Zo sprak jaren geleden de goegemeente schande van het feit dat 5% van alle bijstandsgerechtigden een formulier van de Sociale Dienst niet had ingevuld om gegevens in te leveren voor hun (recht op) uitkering! Totdat de directeur van de Dienst zelf voor de radio verkondigde dat hij zich zorgen maakte over de gemeenschap die zich niet meer afvroeg waarom deze 5% de oproep niet had beantwoord. Konden ze wel lezen, of waren ze zo gedepriemd dat ze de brief uit angst niet inleverden? We zijn bezig om flink op te treden, zonder dat we doorgronden wat de gevolgen er van zijn. De onaangepasten moeten desnoods gedwongen worden zich aan te passen en anders sluiten we ze buiten. In een maatschappij waarin de nuance ontbreekt en waarin voor de onaangepasten geen plaats is, zal de slang zich uiteindelijk in de eigen staart gaan bijten. U hoort ons er niet over klagen want de bemoeizorg en sociale psychiatrie gaan overuren draaien om te repareren wat de flinkheid van al die economen aan schade veroorzaakt. Ubuntu, het Zuid-Afrikaans begrip voor gezamenlijke verantwoordelijkheid en leven in gemeenschap, zijn verder weg dan ooit. Nee, maakbaarheid en individuele daadkracht, daar draait het om! Wie niet meedraait in de ratrace, ach daar hebben we het later wel over!

Het is zoals afgelopen week iemand van de reclassering zei: we willen allemaal dat er strafrecht is om de dader te straffen, maar waarom is er geen slachtofferrecht zodat deze kan aangeven wat hij nodig heeft. Zo iets als een verzoeningscommissie van Desmond Tutu om de aangepasten en onaangepasten met elkaar te verzoenen. Dat men begrip voor elkaar krijgt in plaats van elkaar over de klink te jagen.

Beste lezers van Sociale Psychiatrie. Zelden zal het redactioneel zo moraliserend geklonken hebben als deze keer. Gelukkig is het schrijversfront uit de sociaal psychiatrische hoek niet ingedut zodat u ook in deze editie van SP weer volop kunt lezen over de laatste ontwikkelingen uit de sociale psychiatrie. In de invloed van stigma op self-efficacy bij schizofrenie beschrijft **J.W. de Vogel** hoe een stigma van invloed kan zijn op het zelfvertrouwen van cliënten om zich nog een plek in de samenleving te veroveren. Dan is het te hopen dat de hierboven geschetste flinkheid omgebogen wordt in mededogen en ruimte voor waardigheid om de self-efficacy niet geheel om zeep te helpen. Want self-efficacy lijkt een belangrijke succesfactor op de weg naar fysiek, psychisch en sociaal-maatschappelijk herstel.

Deze keer zijn er in SP in de rubriek Uit den Lande verhalen opgenomen waarin het huidige werkveld en werkklimaat aan bod komen. In De zelfstandige SPV van **Marcel de Waard** e.a. wordt er ingegaan op de spv die met een eigen praktijk is gestart. Het lijkt erop dat er voldoende ruimte is in het vrije veld voor spv'n die op een brede, integrale en generalistische wijze willen werken.

Henk-Willem Klaassen en **Twiggy Lejeune** beschrijven hun werk vanuit een FACT en ACT team in respectievelijk *De dagelijkse praktijk van de spv in een FACT*

en in *ACT- een praktijkvoorbeeld*. In beide bijdragen is te lezen hoe er vanuit het contact gezocht wordt naar een passende ondersteuning, dan wel behandeling. Hoe generalistisch wilt u het hebben? Mooi om te lezen hoe Henk-Willem Klaassen na 20 jaar nog steeds vol toewijding te werk gaat en hoe Twiggy Lejeune bereid is om 'op eieren te lopen' om er voor te zorgen dat de cliënt binnen boord blijft. Hoe zo, maakbaarheid en aanpassen?

Alsof er nog niet genoeg is gezegd over het huidige werkveld en werkklimaat, gaan in de rubriek Mediaan **Peter Braem** en **Onno Kastelein** in op de werkwijze van *Indigo*. Deze oorspronkelijke loot van Altrecht is bijna geheel zelfstandig en lijkt een passend aanbod te hebben ontwikkeld binnen de door Chiel Hutschemaekers geïntroduceerde 'getrapte zorg' in de eerste lijn.

In *We regelen wat af* wordt beschreven dat wanneer we alles willen regelen dat wel eens kan leiden tot meer problemen. Dat maakbaarheid ook niet alles is, en misschien wel een uit te roeien wortel om de menselijke maat ruimte te geven in ons dagelijks werk. **Marlieke de Jonge** laat in een van haar twee bijdragen aan dit nummer zien dat de voorwaarden voor meedoen voor cliënten enerzijds ligt aan de passende arbeidsomstandigheden, anderzijds aan 'zicht op zelf' en 'eigen-waarde'. Wie zichzelf ziet als defect exemplaar van de menselijke soort, patiënt, slachtoffer van zieke omstandigheden of een discriminerende omgeving, schopt het als werknemer niet ver. Dat is trouwens niets bijzonders, dat gaat op voor elke werk(zoek)ende medeburger.

Wijnand Mulder klom in de pen naar aanleiding van twee bijdragen in de vorige SP waarin *Frits Bovenberg* en *Laura Vennik* schreven over de invloed van de omgeving op de behandeling (Helende omgeving draagt bij aan herstel). Zijn bijdrage en een reactie van de auteurs van Helende omgeving treft u in dit nummer aan.

In de vaste filmrubriek neemt **Gerrie Hendriks** ons mee de donkere zaal in waar ze Het geheugenpaleis en Submarino heeft gezien. Een aangrijpend relaas is het gevolg.

In de rubriek Dichterbij twee bijdragen. Een over *Gelijke rechten* (van Marlieke de Jonge) en een verhaal *Zij weet wel beter* waarin de hulpverlener niet wil weten hoe een eigenzinnige cliënt het recht in eigen hand neemt.

Tot slot passeren in de **literatuurbespreking een selectie uit de vele boeken** die de afgelopen tijd de gemoederen van de redactie bezig hebben gehouden. Er is voor gekozen om van een aantal boeken een korte schets te geven zodat u toch op de hoogte blijft van interessante ontwikkelingen.

OPROEP

Voor het komende nummer zijn we op zoek naar uw bijdrage over een boek, theorie, stroming of inspiratiebron waar u in uw dagelijks werk gebruik van maakt. We hebben allemaal onze eigen specifieke opvattingen die we in ons werk naar voren laten komen. In het komende nummer willen we een start maken met een rubriek waarin uw overtuigingen en inspiratiebronnen het licht gaan zien. Beschrijf in uiterlijk twee A4-tjes (ongeveer 500 woorden) "uw eigen krachtbron". We zien uit naar uw bijdrage, die opgestuurd kan worden naar: g.lohuis@spv.venvn.nl of naar een van de andere redactieleden (zie de mailadressen in Colofon van dit nummer of op de contactpagina van www.venvn-spv.nl).

De redactie wenst u een inspirerend 2011!

Hilbert van Doorne (eindredactie)
Gerard Lohuis (eindredactie)